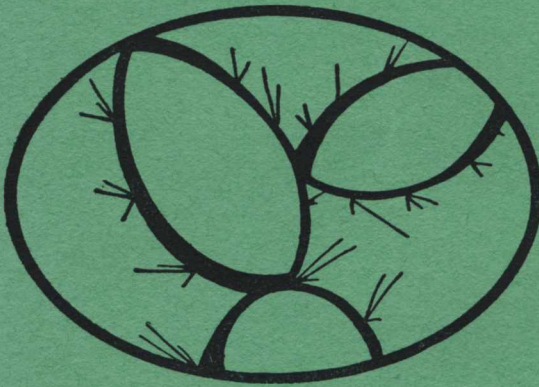

SUCCULENTA

NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN
ANDERE VETPLANTEN

1960
No. 10

Voorzitter : A. F. H. BUINING, Hamersveld (U.)

Secretaresse : Mevrouw J. GRULLEMANS-VAN BERGHEM,
Hereweg 19, Lisse.

Penningmeester : G. D. DUURSMA, A. Stellingwerfstraat 81,
Leeuwarden. — Postrekening no. 83 35 50.

Redacteur : H. VAN DER VELDE, Hofwijckstraat 17, Den Haag.

Nederl.-Belgische Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

SUCCULENTA

Redactie-adres: Hofwijksraat 17, Den Haag

VERSCHEIJNT MAANDELIJKS

J. C. VAN KEPPEL

Interessante groeivormen bij vetplanten

II.

Adromischus cooperi cv. 'cristata'

Als eerste in de reeks interessante groeivormen stellen wij aan u voor de vrij zeldzame monstruouse vorm van de algemeen in liefhebbersverzamelingen voorkomende *Adromischus cooperi* (BAK.) BERGER.

Vergelijkt men deze cultivar met de soort waaruit zij ontstaan is, dan zal niemand die niet met de herkomst op de hoogte is, op de gedachte komen dat deze uiterlijk zo verschillende planten zó na verwant zijn.

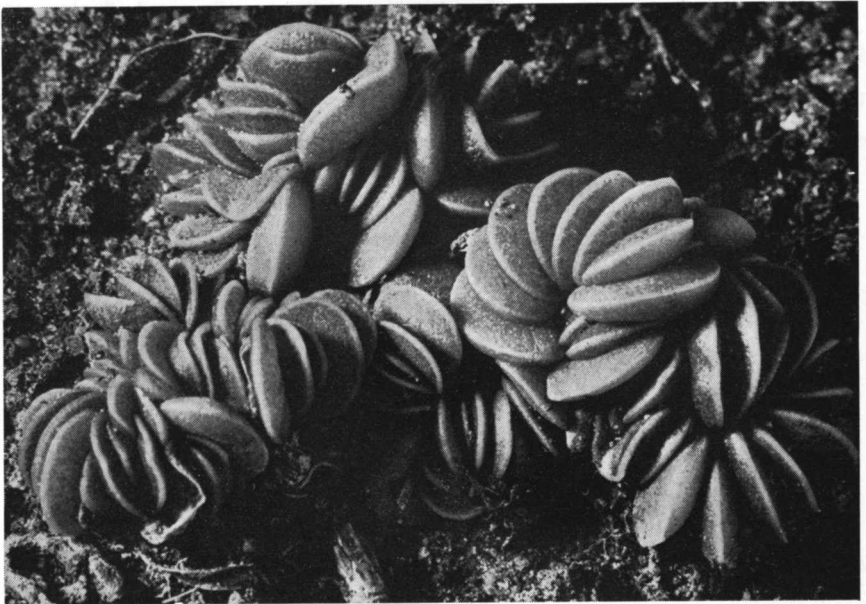
De bladvorm van *Adromischus cooperi* is zeer variabel, meestal enigszins spatel- tot wigvormig, sterk verdikt, aan de vrij stompe, dunne top afgezoomd met een fijn gegolfd randje. De kleur is grijsgroen met purperkleurige vlekken die aan de top in elkaar vloeien.

Geheel anders is de bladvorm en kleur van de cristaat. In de eerste plaats zijn zij veel kleiner, een eigenschap die zij met de meeste cristaten gemeen hebben. De meestal min of meer half cirkelronde blaadjes zijn zelden groter dan 1 centimeter, terwijl de bladtop, in tegenstelling tot de vorige niet gegolfd is, hoogstens iets gewelfd (zie foto). De kleur van de blaadjes is roodachtig, veroorzaakt door een fijne, maar dichte bestippling. De bladzoom wordt gevormd door een smal lichtgroen randje, dat mooi afsteekt tegen de rode blaadjes. In de schaduw gekweekt zijn de blaadjes meer geelachtig groen.

De cultuur van de cristaatvorm is minder gemakkelijk dan van *Adromischus cooperi* zelf. In de rustperiode (de zomer) moet men zeer voorzichtig zijn met water geven, daar deze vorm vrij gevoelig is voor te veel vocht. Als grondmengsel is aan te bevelen twee delen bladgrond, één deel klei en één deel scherp zand. In de winter is het raadzaam de overwinteringstemperatuur niet al te laag te houden, minstens $\pm 10^{\circ}$ C., zodat de potkluut – niet de plant zelf – matig vochtig gehouden kan worden.

Bij te lage temperatuur is dit niet mogelijk en wanneer deze gepaard gaat aan een relatief hoge luchtvochtigheid, is de kans op verliezen niet gering.

Enige jaren geleden zagen wij bij een kweker tussen een grote partij van bladstek gekweekte planten van *Adromischus cooperi* een andere

ADROMISCHUS COOPERI CV. CRISTATA

foto: de Klark.

zeldzame afwijking van deze soort n.l. een monophylle bladbeke, dus een bladbeke ontstaan door de vergroeiing der bladrand van één blad. Reeds eerder was dit verschijnsel waargenomen en afgebeeld door de heer A. J. A. Uitewaal in *Succulenta* 1948, pag. 52. De door ons besproken cristaatvorm is ontstaan in de collectie van de heer Uitewaal, uit bladstek van een normale plant. Dit moet naar de heer Uitewaal ons mededeelde, reeds vóór 1940 plaats gehad hebben. In ons inleidend artikel wezen wij reeds op de moeilijkheid om soms uit te maken met welke vorm van afwijking wij te doen hebben. Naar onze mening komt de hier besproken plant de cristaatvorm het meest nabij. De kam is aanwezig, maar de verbrede platte stengel, een kenmerk van vele cristaten, ontbreekt echter, zodat men zou kunnen spreken van een sub-cristaat.

Daar deze tussenvorm ook ontstaat, wanneer men delen van een volkomen cristaatvorm gaat stekken, b.v. bij sommige *Echeveria*'s, lijkt het ons niet wenselijk op dit punt een onderverdeling te maken, omdat dit zeer verwarrend zou gaan werken. In het geval van *Adromischus cooperi* is er maar één, zij het dan naar ons gevoel, onvolkomen cristaatvorm. Slechts wanneer een volkomen cristaatvorm zou ontstaan, doordat een aanvankelijk normale plant fascieert, zou de mogelijkheid bestaan van twee verschillende cristaatvormen, zoals wij die ook kennen bij de bekende

Euphorbia pugniformis, welke wij op een later tijdstip hopen te bespreken.

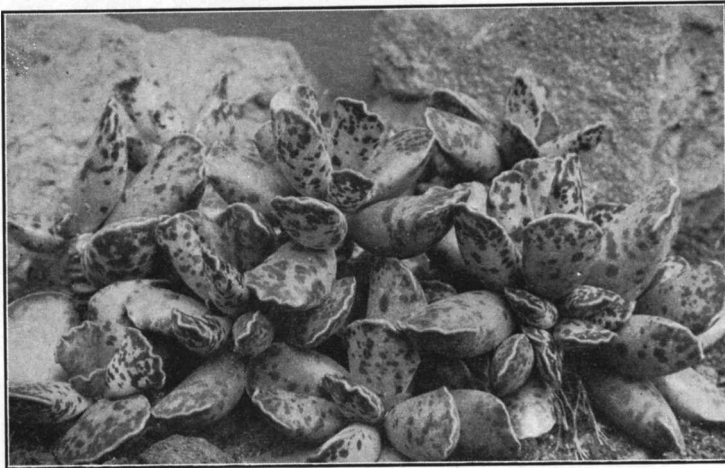
Volledigheidshalve vermelden wij hier nog dat men het over de juiste benaming van *Adromischus cooperi* nog niet geheel eens is.

Jacobsen in „Handbuch der Sukkulente Pflanzen” vermeldt bij *Adromischus cooperi* (BAK) BERGER: niet meer in cultuur, alleen uit Baker's beschrijving — in Saunders Ref. Botanicum 1869 — bekend. Hij geeft een afbeelding van „onze” cooperi met als onderschrift *Adromischus festivus* C. A. SMITH. Bij de beschrijving van deze laatste soort vermeldt hij als synoniem *Adromischus cooperi* VON POELNITZ.

M. Kinnach — in Cactus and Succulent Journal vol. XXV 1953 — schrijft in zijn artikel: „The Genus *Adromischus*” dat de plant meestal voorkomende onder de naam *Adromischus cooperi*, *Adromischus festivus* C. A. SMITH is.

A. J. A. Uitewaal in zijn artikel *Adromischus cooperi* (BAK.) BERGER in The National Cactus and Succ. Journal 1950, pag. 29 en 30, geeft een goed gedocumenteerde uiteenzetting over deze kwestie en wij sluiten ons, wat de juiste naam betreft, bij zijn mening aan, daar het hier duidelijk twee goed van elkaar te onderscheiden planten betreft.

Adromischus festivus C. A. SMITH is afgebeeld in Succulenta 1950,

ADROMISCHUS COOPERI, de enigszins wigvormige, in doorsnede ronde, maar naar de top afgeplatte blaadjes, zijn opvallend mooi gevlekt, vooral indien de plant zonnig wordt gekweekt. foto: Uitewaal.

3, pag. 33 en onderscheidt zich door de duidelijke „gesteelde” bladeren en door de bladvorm, waarvan de grootste breedte bij het midden ligt. De bladtop loopt smaller toe in tegenstelling tot *Adromischus cooperi*, waar de grootste breedte juist bij de bladtop ligt. Typerend is dat *Adromischus festivus*, die bij ons vrij zeldzaam is, in Amerika veel voorkomt, terwijl *Adromischus cooperi* daar volkomen onbekend is.

Pyrrhocactus odoriflorus Ritter spec. nova

Simplex, planus vel hemisphaericus; costis 10-16 subcinerascenti viridibus crassis subtuberculatis; areolis mediocribus; aculeis cinereobrunneis; marginalibus 7-10 subapplanatis; centralibus 4-7 applanatis, divaricatissimis; floribus late infundibuliformibus, alborubidis; fructibus rubris cavis floccis albis instructis; seminibus parvis nigris tuberculatis, hilo subventrali.

Plant enkel, plat tot half kogelvormig, circa 7-10 cm diam., donker grijsachtig groen, enigszins met penwortel.

PYRRHOCACTUS ODORIFLORUS Ritter spec. nova.

foto: Ritter

Ribben 10-16, zeer dik en stomp, tussen de areolen iets smaller, circa 1-1¼ cm hoog, iets knobbelig vlak onder de areolen.

Areolen circa 1 cm lang, ⅔ cm breed, 1½-2 cm van elkaar, met grijs vilt.

Dorens grijsbruin, grijs wordend; ca. 7-10 randdorens, enigszins tegen de plant gedrukt, de onderste en de zijdelingse fijn, meestal iets plat, soms krachtiger en langer

en dan uitgesproken plat, circa $\frac{3}{4}$ — meer dan 2 cm lang, bovenste randdorens ontbrekend of fijner; middendorens 4—7, sterk gespreid, meestal uitgesproken plat, gebogen, zelden enkele recht, 2—3 cm lang.

Bloem $4\frac{1}{2}$ cm lang, geopend 5—6 cm diam., breed trechtersvormig, welriekend.

Vruchtbeginsel circa 7 mm lang en breed, groenachtig, met kleine smalle, groenachtige schubjes en veel witte vlokjes wol, zonder dorens.

Bloembuis breed trechtersvormig, bruinachtig groen, bekleed als het vruchtbeginsel en bovendien met veel witte, zachte, lange borstelige haren, 1,3 cm lang, opening 1,8—2 cm diam.

Nektarkamer circa 3 mm lang, 5 mm breed, half open, daar de onderste meeldraden tegen de stamper leunen, bodem wit.

Meeldraden wit, de onderste 8—10 mm lang, de bovenste 1,3—1,5 cm lang en breed uitstaand, helmknopjes bleek crème tot citroengeel; inplanting boven de nektarkamer tot aan de bovenste twee kale mm der buis; de helmknopjes reiken niet tot de helft van de bloem.

Stamper circa $2\frac{3}{4}$ cm lang, niet hol, wit, bovenaan dikwijls rose; de circa 12 samenheggende 5—6 mm lange geelachtige stempels steken iets boven de helmknopjes uit.

Bloembladeren $2\frac{3}{4}$ —3 cm lang, onderaan smal, het breedste onder het afgeronde of kort toegespitste bovenste einde, 6—12 mm, zeer dun en zijdeachtig glanzend, wit met bleekrode middenstreep, die onderaan duidelijker is dan boven; stand van de bloembladeren wijd trechtersvormig, recht en niet omgebogen.

Vrucht rood, langwerpig, huidachtig, hol, buitenzijde als vruchtbeginsel, vruchtknop vernauwd.

Zaad circa $\frac{3}{4}$ mm lang, $\frac{1}{2}$ mm breed, $\frac{1}{3}$ mm dik, zwart, dof, rugzijde sterk gewelfd, iets kielvormig, aan de buikzijde onder het hilum iets ingedeukt; huid grof knobbelig, de knobbeltjes zijn iets ribachtig gerangschikt; hilum halverwege de buikzijde onder het onderste einde, rondachtig, wit; het onderste einde der korrel springt iets snavelachtig over het hilum heen.

Vindplaats en **groeigebied** alleen op aanzienlijke hoogte boven Pichidangui in Midden-Chili.

Systeem: Verwant met *Pyrrhocactus horridus* (COLLA) BACKBE *var. minor var. nov.* (nog te publiceren) uit de kuststrook van Pichidangui. Bovendien gelijkt zij op *Pyrrhocactus aspillagai* (SOEHR.) RITTER die veel verder naar het zuiden voorkomt. In de natuur vormt zij hybriden met de in dezelfde streek groeiende *Pyrrhocactus choapensis* en *Pyrrhocactus horridus* (COLLA).

De foto is op de groeiplaats genomen. De soort draagt het veldnummer FR 470.

Als bewijsmateriaal zond ik een typeplant en zaad van de groeiplaats aan de „Städtische Sukkulentsammlung” in Zürich, Zwitserland.

Vertaling: A. F. H. BUINING.

Verslag van de Algemene Vergadering te Hilversum.

De Algemene Vergadering van Succulenta werd gehouden op zaterdag 25 juni 1960 in „De Karseboom” te Hilversum.

Afwezig met kennisgeving waren mevr. J. Grullemans en de heer A. F. H. Buijning.

Aanwezig waren 23 leden. De heer G. J. Mol, tweede voorzitter, leidde de vergadering.

Om even twee uur opent de voorzitter de vergadering en geeft de heer H. Rubingh, voorzitter van de afdeling „Gooi- en Eemland” de gelegenheid de aanwezigen welkom te heten.

De voorzitter stelt hierna voor om aan mevrouw Grullemans, die wegens ziekte afwezig is, een telegram te doen toekomen.

De notulen van de vorige vergadering worden voorgelezen door de heer Bravenboer en onveranderd goedgekeurd.

Het verslag der werkzaamheden over 1959 kon helaas niet tijdig klaar zijn, maar het zal worden opgenomen in het maandblad.

Bij de rekening en verantwoording van het financieel beheer over 1959 vraagt de heer Uitewaal inlichtingen over de post drukkosten.

Deze zijn in 1959 hoger geworden door het jubileumnummer, wat in een meer uitgebreide vorm is verschenen.

De heer Bonefaas geeft een overzicht van de werkzaamheden van het Clichéfonds. Deze werkzaamheden zijn in het afgelopen jaar door een aantal leden van de afdeling Den Haag verricht. Er is veel werk verzet en de verkoop van de zaden heeft heel behoorlijk gefunctioneerd. De heer v. d. Houven geeft enkele cijfers betreffende het Clichéfonds. De restanten van 't zaad van 1959 zijn naar de afdelingen gegaan, zodat in 1960-'61 met geheel nieuw en vers zaad kan worden begonnen. Van een voorschot door het H.B. aan het Clichéfonds behoefde geen gebruik gemaakt te worden.

Verder blijkt dat de afdeling Eindhoven nog steeds geen afrekening heeft doen toekomen aan de nieuwe beheerders van het Clichéfonds.

Bij behandeling van punt 5 worden de vijf aftredende hoofdbestuursleden, mevr. Grullemans, mej. v. d. Thoorn, de heren Bommeljé, Dr. van Beek en Dr. de

Boer, welke zich allen herkiesbaar hebben gesteld, bij acclamatie herkozen.

Voor de kascontrole wordt de afdeling Den Haag aangewezen.

Punt 6 van de agenda, de begroting voor 1960 wordt zonder discussie aangenomen.

De contributie wordt ongewijzigd vastgesteld. De heer Uitewaal vraagt om vooral opmerkzaam te blijven, daar de reserves langzaam maar zeker wegsmelten indien een redelijke contributieverhoging te lang uitblijft.

Bij de vaststelling van de plaats voor de volgende vergadering, blijkt dat niemand voorkeur heeft. Het hoofdbestuur zal nader overwegen waar de vergadering 1961 zal worden gehouden.

Mevrouw v. d. Houven vraagt of de Algemene Vergadering gelijk met de Grasheuvelbijeenkomst gehouden kan worden. Hoewel blijkt dat hier niet veel voor gevoeld wordt, zal het H.B. ook dit nog nader bekijken.

Ingekomen stukken of mededelingen zijn er niet.

Bij de rondvraag komen nog enkele dingen aan de orde.

De heer Rubingh (Gooi- en Eemland) vraagt over de kop van het maandblad, waar plotseling verschillende namen van medewerkers zijn verdwenen.

Daar de heer v. d. Velde niet aanwezig is en de heer Mol niet weet waarom dit gebeurde, gaat deze vraag naar het H.B. ter verdere behandeling.

De heer de Slegte (Rotterdam) heeft enkele opmerkingen en vragen omtrent de Grasheuvel.

Ten eerste vindt hij de zaterdagavondbijeenkomst goed bezocht en dit komt doordat verscheidene leden in en om Amersfoort woonachtig, deze avond ook meemaken. Daarentegen ziet men van deze mensen 's zondags praktisch niemand. Het zou zeker er toe bijdragen tot het welslagen van deze jaarlijkse bijeenkomst als zij de gehele conferentie meemaakten. Wordt er voor de zaterdagavond alleen ook betaald? Zou het niet wenselijk zijn om op de zondag hetzij des morgens of des middags ook nog een behoorlijk onderwerp te laten behandelen door een goede inleider?

Ten tweede, zegt hij, met alle waar-

dering voor de buitenlandse sprekers en wat zij bieden aan dia's enz., dat het toch mogelijk is, dat 't bezoek hierdoor terugloopt, daar lang niet alle leden de gesproken taal machtig zijn. Het lijkt hem goed om ook weer meer naar sprekers uit eigen land uit te zien.

De heer Rubingh antwoordt, dat voor de zaterdagavondbijeenkomst ook een toegangsprijs wordt geheven. Verder wil hij de verschillende punten in de Grasheuvelcommissie nader bespreken.

De heer de Slegte vraagt verder of er een mogelijkheid zou zijn om banden voor het tijdschrift te laten maken.

Het H.B. zal dit punt in overweging nemen.

De heer de Slegte merkt op, dat in de notulen van de vorige vergadering staat, dat rekening en verantwoording van de financiële commissie voor het I.O.S.-congres op deze vergadering zou worden

gegeven. Is het verslag reeds verschenen?

De heer Bonefaas zegt, dat thans het gedrukte verslag bij mevrouw Grullemans is, maar dat de rekening en verantwoording, door omstandigheden, pas op een later tijdstip kan worden gegeven.

De heer Kraak (Amsterdam) vraagt of het mogelijk is om ledenlijsten te laten verschijnen.

Dit is niet zo eenvoudig door de vele mutaties, die er altijd zijn. Er zou zeer veel tijd en kosten mee gemoeid zijn.

De heer Schuster (Gooi- en Eemland) zegt, dat hij van zijn afdeling wel een lijst kan verstrekken. Als alle afdelingen dat doen is het veel eenvoudiger.

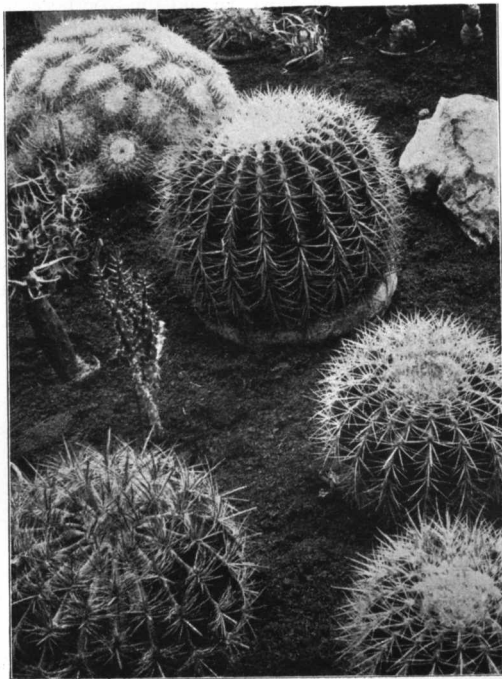
Hierna spreekt de voorzitter zijn dank uit voor de verzorging van deze dag door de afdeling Gooi- en Eemland en sluit omstreeks half vijf de vergadering.

S. K. BRAVENBOER.

VOOR DE BEGINNERS

Cactus-praatje (vervolg)

ECHINOCACTUS GRUSONII Hildm.

Vroeger werd alles wat bolvormig was bij de cactussen tot het geslacht *Echinocactus*, door Link in 1827 opgesteld, gerekend. Het was toen voor de beginnende liefhebbers heel wat gemakkelijker om de geslachtsnamen te onthouden. Er waren ongeveer 25 geslachten bekend. Thans zijn alleen al uit het geslacht *Echinocactus* een groot aantal andere geslachten voortgekomen. De botanici konden er niet mee accoord gaan dat alle bolvormen zonder meer *Echinocactus* werden genoemd. Vele auteurs zochten en vonden afwijkingen en kenmerken die er op wezen, dat de een of andere plant niet bij de *Echinocactus*-familie thuis hoort.

Het is natuurlijk een van de vele wensen van de beginneling om zo'n prachtige *Echinocactus grusonii* Hildm. (1891) te bezitten en liefst een plant zo groot mogelijk. In de particuliere ver-

zameling van de heer Edelman staan enige zeer grote exemplaren met een omvang van ruim een halve meter. De grootste ervan bloeide de vorige zomer met een aantal 4–5 cm grote bloemen, die zich alleen maar bij volle zon openden; de bloembuis met langgespitste schubjes en fijne puntige bloemblaadjes, zijn van buiten bruinachtig, van binnen geel zijdeachtig. Uit zaad zijn deze planten heel goed te kweken. Het zaaien is op zich zelf een prettig en leerzaam werkje, waarin we de ontwikkeling en verdere groei goed kunnen volgen. Het valt direct op dat de jonge zaailingen als ronde gladde kogeltjes te voorschijn komen, waaraan we nog geen spoor van ribvorming waarnemen. Vreemd is dat echter niet, wie wel eens meer gezaaid heeft, is meermaals de vraag opgekomen: moet dat nu dit of dat worden?

De ontwikkeling van zaailing tot jonge plant is op zich zelf al een hele gebeurtenis. Als de zaailing ongeveer een jaar of vijf oud is, beginnen zich de ribben te vormen en de areolen zich scherper af te tekenen. Een harde groeier is het niet, toch is ook deze plant een sieraad voor de verzameling. De prachtige gele bedoorning wordt in onze cultuur niet zo zwaar als wij bij importen meermaals gezien hebben. We zagen op een Rotterdamse kwekerij tussen een groot aantal jonge gele planten, ook witbedoornde staan, die het buitengewoon goed deden.

Echinocactus grusonii bezit circa 20–24 ribben, welke van boven naar beneden lopen en tamelijk scherpkantig zijn, terwijl de dorenbundels en de top van de plant met een geel-wit wollig vilt bedekt zijn. Bij oudere planten geel-bruin wordend. Bij elk doornkussentje staan de mooie, geel-witte, enigszins gerimpelde, stevige dorens in groepjes van 8 tot 10 bij elkaar, plm. 2½–3 cm lang, de middendorens 4–5 cm lang.

De plant werd benoemd naar de heer Hermann Gruson, die in Maagdenburg een zeer grote verzameling succulente planten bezat. *Echinocactus grusonii* stamt uit Mexico, San Luis Potosi en Hidalgo.

OCTOBER is voor onze planten de maand waarop we ze moeten voorbereiden op de winterrust. We geven natuurlijk de cactussen geen water meer; we volstaan er mee het kasje of bakje volop te luchten, want dat is wel een zeer voornamelijk factor. De planten gaan goed afgehard de winter tegemoet. De potten, welke in een platte bak ingegraven zijn, staan natuurlijk reeds lang op de aarde, zodat de potinhoud goed kan drogen. De aarde is door de vele regens van de laatste maanden zeer nat geworden en in deze maand droogt de potkluit niet meer zo snel. — De cactussen, die op een vensterbank worden gekweekt, houden we droog, slechts bij zonnige dagen kunnen we nog wel een beetje water op de potrand gieten, doch men zorg er voor dat zo mogelijk de aarde des avonds weer droog is. — Phyllocactussen laten we echter niet geheel uitdrogen, de aarde iets vochtig houden en op een koele en lichte standplaats zetten; het komt de bloei ten goede.

Dankbetuiging

Voor de vele blijken van belangstelling ontvangen ter gelegenheid van mijn zeventigsten verjaardag op 25 september l.l., betuig ik U allen, mede namens mijn vrouw, zoon en dochter, mijn oprechten dank.

G. D. DUURSMA.

Leeuwarden, oktober 1960

Firma K. EDELMAN

**Specialiteit Cactussen en andere
Vetplanten. Grote voorraad.**

**UITSLUITEND GROOTHANDEL
WHOLESALE ONLY**

Handelskwekerij - Reeuwijk - Tel. 334

UIT DE AFDELINGEN

ARNHEM EN OMSTREKEN

Onze octobervergadering hopen we te houden op donderdag de 13e ten huize van mej. Knoef, van Megenstraat 37 (Molenbeke). Aanvang 20.00 uur. Belangstellenden zijn van harte welkom.

J. LIEVERS, secretaris,
Vrij-Nederlandstraat 13 III — Arnhem.

GOOI- EN EEMLAND

De afdeling had op dinsdag 6 september de heer S. K. Bravenboer uit Vlaardingen tot gast, die de bijegekomen leden tracteerde op een lezing, waarin hij de geologische en klimatologische verhoudingen in het cactusland Peru beschreef. Tijdens het tweede deel van de avond toonde de heer Bravenboer zijn uitgebreide collectie kleurendia's, die door scherphheid van

beeld en natuurlijke weergave van kleuren het enthousiasme der aanwezigen opwekte. Daar er tijdens de vergadering ook gelegenheid tot onderlinge koop en verkoop van planten geboden was en de verloting over een ruim aantal prijzen beschikte, kan de afdeling op een geslaagde avond terugzien.

W. H. SCHUSTER, secretaris,
Pieter de Hooghlaan 2 — Loosdrecht.

VRAAG- EN AANBOD

PLASTICETIKETTEN, het aangeboden partijtje in Succulenta nr. 9 is weg. Er is weer nieuwe voorraad. 50 à f 0.70 plus f 0.25 porto; 100 à f 1.40 plus f 0.35 porto. In verband met de lage prijs uitsluitend voor de leden, niet handelskwekers. C. OSKAM, Taurusstraat 32. Enschede.

Freek Hoogvliet Speciaal adres voor:
Cactussen en Vetplanten

MAASDIJK (3 km vanaf Maassluis) Oostelijke Slag 7 Telefoon 01745-732

U wordt hierbij uitgenodigd voor een bezoek aan mijn nieuwe Cactuskwekerij.
Levering aan verzamelaars **UITSLUITEND** bij bezoek.

WIJ SPECIALISEREN IN

Vetplanten — Cactussen, alsmede Lithops

Vraagt prijslijst

voor particuliere verzamelingen.

SUCCULENTA NURSERIES (BERNARD CARP)

„Sulva“, Military Road, Hout Bay, Cape Province South Africa.